

VAD?

I övningen På löpet får eleverna problematisera vilka händelser som blir nyheter. De får därmed en ökad förståelse för vilka faktorer som påverkar mediernas innehåll och hur nyhetsvärdering går till. Övningen ger möjlighet att diskutera massmediernas roll i samhället och deras betydelse för vår världsbild. Eleverna kan också utveckla förmågan att orientera sig i en "komplex verklighet med stort informationsflöde", som det heter i läroplanen.

HUR?

Genom att variera arbete i grupp, där eleverna får värdera nyheter, med fördjupning i massmediernas villkor, syftar uppgiften På ettan till att eleven genom att aktivt delta-gande, samarbete och dialog, utvecklar sin förståelse för hur nyhetsvärdering går till. I uppgiften ges eleven också möjlighet att reflektera kring vilka problem mediernas urval och sätt att berätta kan medföra för vår världsbild.

Uppgiften är konstruerad så att eleverna först gör en förutsättningslös värdering av tolv nyheter och väljer ut fyra som de tycker är viktigast. Därefter fördjupar de sig i hur nyhetsförmedling går till. Med nya kunskaper om massmediernas roll får de göra en ny värdering av nyheterna. Genom att synliggöra skillnaden i hur de tog sin an uppgiften före och efter de fördjupat sig i ämnet, ser eleverna hur deras förståelse förändrats.

Förberedelser

För att genomföra övningen krävs ingen förförståelse. Övningen lämpar sig som en introduktion till nyhetsvärdering.

Genomförande

Dela in klassen i grupper (två till fyra i varje grupp). Dela ut en uppgiftsbeskrivning, en lista med nyheter och en "etta" till varje grupp (version ett). De läser igenom nyheterna och väljer ut fyra som de anser är de viktigaste. Grupperna presenterar vad de har kommit fram till och hur de tänkte i helklass.

När eleverna presenterat sina val av nyheter, är det ett bra tillfälle att undervisa om vad det är som styr vilka händelser som blir nyheter. Behandla till exempel nyhetsvärdering, medielogik, dörrvakter, nyhetsbyråernas roll, stereotypa föreställningar osv. Några exempel på kurslitteratur för samhällskunskap 1a1 och 1b som behandlar mediernas roll är följande:

- Almgren, Hans m.fl. (2011). *Reflex Plus: Samhällskunskap för gymnasieskolan*. Gleerups: Malmö. Kapitel: Medier i förändring
- Eliasson, Maria & Nolervik, Gunilla (2011). *Kompass till samhällskunskap 50*. Gleerups: Malmö Kapitel: Massmedier

- Andersson, Anna & Andersson, Jan-Olof (2011). *Exposé aktiv: Samhällskunskap kurs 1a1*. Liber: Stockholm. Kapitel: Massmedier
- Lundberg, Frank m.fl. (2011). *Aspekt: Samhällskunskap 1b: GY 2011*. Interskol: Malmö. Kapitel: Massmedier

När eleverna har fått en bild av vilka faktorer som påverkar nyhetsförmedlingen gör de en ny version av ettan. Men den här gången väljer de ut de nyheter som de tror skulle bli utvalda av medierna; fortfarande med samma kvällstidning som utgångspunkt (version två av ettan är bifogad i elevernas uppgift, men kan vara bra att inte dela ut den förrän de ska arbeta med den).

Därefter jämförs den första ettan med den andra och eleverna diskuterar:

- Är det någon skillnad på löpsedlarna?
- Har ni gjort andra val, eller är det samma som första gången?
- Vad tror ni själva medierna har för betydelse för vår världsbild?
- Hur ska man tänka kring att mindre allvarliga händelser nära oss kan få större uppmärksamhet i medierna än allvarliga kränkningar av de mänskliga rättigheterna i länder som ligger geografiskt och kulturellt långt bort?

Avslutning

Låt grupperna presentera i helklass vad de har kommit fram till i sina gruppdiskussioner.

VARFÖR?

Läroplanen för gymnasieskolan – skolans värdegrund och uppgifter

- ”Eleverna ska också kunna orientera sig i en komplex verklighet med stort informationsflöde och snabb förändringstakt. Deras förmåga att finna, tillägna sig och använda ny kunskap blir därför viktig.”
- ”Ett internationellt perspektiv är viktigt för att kunna se den egna verkligheten i ett globalt sammanhang och skapa en internationell solidaritet”

Centralt innehåll i samhällskunskap 1a2 och 1b

- “De mänskliga rättigheterna; vilka de är, hur de förhåller sig till stat och individ.”
- “Massmediers och informationsteknikens roll i samhället. Deras möjligheter att påverka människor och samhällsutvecklingen samt de möjligheter de ger människor att påverka.”
- “Mediers innehåll och nyhetsvärdering.”

Centralt innehåll i medier, samhälle och kommunikation 1:

- “Mediernas roll i samhället och deras betydelse för demokratin och samtidskulturen.”